

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0407U003594

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 27-09-2007

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Яковенко Антон Валерійович

2. Yakovenko Anton Valeriyovich

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 02.00.03

Назва наукової спеціальності: Органічна хімія

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 20-09-2007

Спеціальність за освітою: 7.091602

Місце роботи здобувача: Інститут органічної хімії НАН України

Код за ЄДРПОУ: 05417325

Місцезнаходження: 02660, Київ-94, вул. Мурманська, 5

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.217.01

Повне найменування юридичної особи: Інститут органічної хімії НАН України

Код за ЄДРПОУ: 05417325

Місцезнаходження: вул.Мурманська,5, м. Київ, Київська обл., 02660, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут органічної хімії НАН України

Код за ЄДРПОУ: 05417325

Місцезнаходження: 02660, Київ-94, вул.Мурманська,5

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 31.21.25

Тема дисертації:

1. Синтез та властивості калікс[4]аренів, які містять амінокарбонільні та сульфонільні групи
2. Synthesis and properties of calix[4]arenes possessing aminocarbonyl and sulfonyl moieties

Реферат:

1. Дисертація присвячена синтезу амінокарбонільних, гуанідинієвих та сульфонільних похідних каліксаренів, розробці методів синтезу внутрішньохіральных каліксаренів, вивченню хімічних та рецепторних властивостей. Вивчено реакції ацилювання гідроксикаліксаренів ацилізоціанатами. Знайдено, що карбаматний фрагмент є ефективною захисною групою при селективній функціоналізації каліксаренів. Розроблено зручний підхід до синтезу ізоціанатоалкоксикаліксаренів шляхом модифікованої реакції Курциуса. Отримано ряд амінокарбонільних похідних - карбамідів, в тому числі і з залишками L-аланіну, здатних до енантіоселективного зв'язування D-фенілаланінат-йонів. В умовах реакції аза-Віттіга, вперше, з відповідних ізоціанатокаліксаренів синтезовано карбодіімідокаліксарени. Вивчено реакції сульфонування моноізопропоксикаліксаренів і знайдено умови для отримання внутрішньохіральных діастереомерних камфорсульфоестерів. Розроблено зручний препаративний метод синтезу енантіомерно чистого диброммоноізопропоксикаліксарену.

2. The Thesis is devoted to the synthesis of aminocarbonyl, guanidinium calixarenes and calixarenesulfonyl derivatives; development of the method and synthesis of inherently chiral calix[4]arenes; study of the chemical and anion-binding properties. A series of mono-, di- and tetracarbamates have been obtained by the reaction of acylisocyanates with hydroxycalix[4]arenes. Acylcarbamate moiety of mocarbamates is an effective protective group for the selective modification of calix[4]arene platform. A convenient method of synthesis of isocynatocalixarenes has been developed. By the nucleophilic addition of the esters of L-amino acids appropriate ureas have been obtained. By NMR-CIS technique it was found, that L-alanine derivatives bind in acetone D-phenylalaninate anion 4 times more strongly than L-form. Camphorsulfonylation of monoisopropoxycalix[4]arenes gives appropriate proximal derivatives obtained as a mixture of diastereomers with high yields. An absolute configuration of both diastereomers has been established by means of an X-ray diffraction method. By simple bromination reaction and alkaline hydrolysis enantiomerically pure dibromomonoisopropoxy calixarene has been synthesized.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бойко Вячеслав Іванович
2. Boyko Vyacheslav Ivanovich

Кваліфікація: к.х.н., 02.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Броварець Володимир Сергійович
2. Броварець Володимир Сергійович

Кваліфікація: д.х.н., 02.00.03, 02.00.10

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бальон Ярослав Григорович
2. Бальон Ярослав Григорович

Кваліфікація: д.х.н., 02.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Лозинський Мирон Онуфрійович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Лозинський Мирон Онуфрійович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.